

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	21
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ	23
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	25
Τουριστική ζήτηση και προσφορά	26
Η τουριστική ζήτηση	26
Τουριστική προσφορά	27
Ο μηχανισμός τιμών	28
Τουρισμός και δομή της αγοράς	29
Στρατηγική τιμολόγηση στον τουρισμό	29
Τουριστική πρόβλεψη	30
Η οικονομική συμβολή του τουρισμού και οι οικονομικές επιπτώσεις του ...	31
Η οικονομική συμβολή του τουρισμού	31
Μέτρηση οικονομικής συμβολής: Δορυφόροι Λογαριασμοί Τουρισμού (ΔΛΤ)	32
Οι οικονομικές επιδράσεις του τουρισμού	32
Οικονομική αξιολόγηση ειδικών εκδηλώσεων	33
Τουριστική επένδυση και φορολογία	34
Επένδυση από τουριστικές επιχειρήσεις	34
Επένδυση σε τουριστικές υποδομές	35
Φορολογία και τουρισμός	36
Τουρισμός και μεταφορές	37
Τουρισμός και περιβάλλον	38
Εκτιμώντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού	38
Οικονομικά μέσα και περιβαλλοντική προστασία στον τουρισμό	39
Τουρισμός, ανάπτυξη και βιωσιμότητα	40
Τουρισμός και οικονομική ανάπτυξη	40
Τουρισμός και βιώσιμη ανάπτυξη	41
Ανταγωνιστικότητα προορισμών	42

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ

1 Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ

1.1	Εισαγωγή	48
1.2	Παράγοντες που επηρεάζουν την τουριστική ζήτηση	48
1.2.1	Τουριστική ζήτηση	48
1.2.2	Ζήτηση για τουριστικό προϊόν	49
1.3	Τουριστική ζήτηση και ελαστικότητα	51
1.3.1	Ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή	52
1.3.2	Ελαστικότητα ζήτησης ως προς το εισόδημα	59
1.3.3	Σταυροειδής ελαστικότητα ζήτησης	62
1.3.4	Ελαστικότητα ζήτησης ως προς το μάρκετινγκ (διαφήμιση)	65
1.4	Μέτρηση ζήτησης για διεθνή τουρισμό	66
1.4.1	Εξαρτημένες μεταβλητές	69
1.4.2	Ανεξάρτητες (επεξηγηματικές) μεταβλητές	70
1.4.3	Στατιστικοί έλεγχοι	82
1.5	Συμπεράσματα	83

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

2.1	Εισαγωγή	90
2.1.1	Τα προϊόντα τουρισμού δεν είναι σαν τα άλλα προϊόντα	91
2.2	Παράγοντες που επηρεάζουν την τουριστική προσφορά	92
2.2.1	Τουριστική προσφορά και τιμή	94
2.2.2	Τουριστική προσφορά και παράγοντες που δεν σχετίζονται με τις τιμές	95
2.3	Τουριστική προσφορά και ελαστικότητα	99
2.4	Παραγωγή, κόστος και προσφορά	101
2.4.1	Παραγωγή	101
2.4.2	Κόστος	104
2.4.3	Η σχέση ανάμεσα στην παραγωγή και στο κόστος	106
2.4.4	Εξωτερικές οικονομίες	114
2.4.5	Οικονομίες κλίμακας έναντι οικονομιών φάσματος	115
2.5	Ιδιωτικό κόστος και κοινωνικό κόστος στον τουρισμό	115
2.6	Διαχείριση εφοδιαστικής αλυσίδας	116
2.6.1	Εφοδιαστική αλυσίδα	116
2.7	Συμπεράσματα και πολιτική	119

3 Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

3.1	Εισαγωγή	124
3.2	Ο μηχανισμός των τιμών	124
3.2.1	Πλεονάζουσα ζήτηση	127
3.2.2	Πλεονάζουσα προσφορά	128
3.3	Μεταβολές στην τιμή ισορροπίας	128
3.3.1	Μεταβολές στη ζήτηση	128
3.3.2	Μεταβολές στην προσφορά	130
3.3.3	Ταυτόχρονες μεταβολές στη ζήτηση και την προσφορά	131
3.4	Αποτελέσματα της ισορροπίας της αγοράς	131
3.4.1	Οικονομική αποτελεσματικότητα	131
3.4.2	Μεγιστοποίηση της ευημερίας: πλεόνασμα καταναλωτή και παραγωγού	133
3.5	Οι περιορισμοί του μηχανισμού των τιμών	134
3.5.1	Η ισχύς στην αγορά επηρεάζει τις τιμές	135
3.5.2	Η κυριαρχία του καταναλωτή δεν είναι τόσο ισχυρή όσο συνήθως υποθέτουμε	136
3.5.3	Ατελής πληροφόρηση	138
3.5.4	Οικονομική ανισότητα	139
3.5.5	Εξωτερικότητες	139
3.5.6	Οικονομική αστάθεια και κυβερνητική παρέμβαση στις αγορές	141
3.6	Συμπεράσματα και πολιτική	142

4 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

4.1	Εισαγωγή	146
4.2	Διάρθρωση της αγοράς	146
4.2.1	Τέλειος ανταγωνισμός	147
4.2.2	Μονοπώλιο	151
4.2.3	Μονοπωλιακός ανταγωνισμός	154
4.2.4	Ολιγοπώλιο	155
4.3	Πλαίσιο για ανάλυση πολιτικής: S-C-P	157
4.3.1	Διάρθρωση αγοράς	159
4.3.2	Συμπεριφορά	162
4.3.3	Απόδοση	174
4.3.4	Δημόσια πολιτική	175
4.3.5	Περιορισμοί του πλαισίου δομής - συμπεριφοράς - απόδοσης (S-C-P)	177
4.4	Αύξηση της οικονομίας διαμοιρασμού	178
4.5	Συμπεράσματα και πολιτική	182

5 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

5.1	Εισαγωγή	187
5.2	Στρατηγικές τιμολόγησης με βάση το κόστος	189
5.2.1	Τιμολόγηση με προσαύξηση κόστους (περιθώριο κέρδους)	190
5.2.2	Τιμολόγηση μεγιστοποίησης κέρδους	191
5.2.3	Τιμολόγηση με βάση το οριακό κόστος	193
5.2.4	Τιμολόγηση μέγιστου φορτίου	195
5.3	Στρατηγικές τιμολόγησης με βάση την αγορά	198
5.3.1	Διαφορισμός τιμών	198
5.3.2	Τιμολόγηση δύο μερών	208
5.3.3	Ξάφρισμα τιμής	209
5.3.4	Τιμολόγηση διείσδυσης	211
5.3.5	Τιμολόγηση «κράχτη»	213
5.3.6	Προωθητική τιμολόγηση	215
5.3.7	Ομαδοποίηση	218
5.4	Τιμολόγηση με βάση τον ανταγωνισμό	222
5.4.1	Ηγεσία στο θέμα της τιμής	222
5.4.2	Επιθετική τιμολόγηση	224
5.4.3	Μεταβιβαστική τιμολόγηση	226
5.5	Μη κερδοσκοπικοί στόχοι	226
5.6	Συμπεράσματα και πολιτική	227

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

6 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ

6.1	Εισαγωγή	234
6.2	Η διαδικασία πρόβλεψης	234
6.3	Προκλήσεις στις προβλέψεις για τον τουρισμό	235
6.4	Προσεγγίσεις προβλέψεων	239
6.5	Ποσοτικές προβλέψεις	241
6.5.1	Προσεγγίσεις πρόβλεψης με τη βοήθεια χρονοσειράς	241
6.5.2	Οικονομετρικές (αιτιώδεις) προσεγγίσεις προβλέψεων	251
6.6	Ποιοτικές προσεγγίσεις για τις προβλέψεις	259
6.7	Υβριδική ή ενοποιητική προσέγγιση	262
6.8	Το μέλλον: προσεγγίσεις Τεχνητής Νοημοσύνης	267
6.9	Συμπεράσματα και πολιτική	269

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

7 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

7.1	Εισαγωγή	278
7.2	Αυξημένα έσοδα πωλήσεων από τον τουρισμό για τις τουριστικές επιχειρήσεις	279
7.2.1	Επιδράσεις των αυξημένων δαπανών εισερχόμενου τουρισμού στην παροχή εγχώριου τουρισμού	283
7.3	Ο τουρισμός τονώνει την τοπική παραγωγή και την απόδοση	284
7.3.1	Άμεσες επιδράσεις	284
7.3.2	Έμμεσες επιδράσεις	285
7.3.3	Παράγωγες επιδράσεις	285
7.3.4	Διαρροές από εισαγωγές	286
7.4	Ο τουρισμός δημιουργεί νέες ευκαιρίες απασχόλησης	288
7.5	Ο τουρισμός δημιουργεί έσοδα σε συνάλλαγμα	289
7.5.1	Ακαθάριστες εναντίον καθαρών επιδράσεων ξένου συναλλάγματος	293
7.6	Ο τουρισμός δημιουργεί νέες επενδυτικές ευκαιρίες	294
7.7	Ο τουρισμός αυξάνει τα κρατικά έσοδα	295
7.8	Ο τουρισμός υποστηρίζει την περιφερειακή ανάπτυξη	296
7.9	Μη οικονομικές επιδράσεις	298
7.10	Συμπεράσματα	299

8 ΜΕΤΡΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ: ΔΟΡΥΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

8.1	Εισαγωγή	305
8.2	Ανάγκη για βελτιωμένα στατιστικά δεδομένα	306
8.3	Τι είναι ένας Δορυφόρος Λογαριασμός Τουρισμού;	307
8.4	ΔΛΤ και η «τουριστική βιομηχανία»	308
8.5	Δημιουργία των ΔΛΤ	311
8.6	Άμεση έναντι έμμεσης οικονομικής συμβολής τουρισμού	318
8.7	Η σημασία των ΔΛΤ	319
8.8	Περιφερειακοί ΔΛΤ	320
8.9	Επικαιροποίηση ΔΛΤ	321
8.10	Οι ΔΛΤ ως βάση πολιτικής	322
8.10.1	Μέτρα τουριστικής απόδοσης	322
8.10.2	Εκτιμήσεις παραγωγικότητας τουρισμού	323
8.10.3	Εκτίμηση του αποτυπώματος άνθρακα του τουρισμού	325
8.11	Οικονομική συμβολή έναντι οικονομικής επίδρασης	326
8.12	Συμπεράσματα και πολιτική	327

9 ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

9.1	Εισαγωγή	333
9.2	Ο σκοπός της ανάλυσης οικονομικών επιδράσεων	333
9.3	Ο πολλαπλασιαστής του τουρισμού	335
9.3.1	Πολλαπλασιαστές βασισμένοι στα υποδείγματα εισροών - εκροών	339
9.3.2	Πολλαπλασιαστές SAM	341
9.4	Παράγοντες που περιορίζουν τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα του τουρισμού	343
9.4.1	Περιορισμοί στην προσφορά συντελεστών	343
9.4.2	Αποτελέσματα παραγκωνισμού	345
9.4.3	Μεταβολές συναλλαγματικών ισοτιμιών	346
9.4.4	Προσανατολισμός κρατικής δημοσιονομικής πολιτικής	347
9.5	Ανάλυση οικονομικών επιπτώσεων με χρήση υποδειγμάτων υπολογίσιμης γενικής ισορροπίας	348
9.6	Εφαρμογές της μοντελοποίησης CGE στον τουρισμό	350
9.6.1	Οικονομικές επιδράσεις των μεταβολών στον εισερχόμενο τουρισμό	350
9.6.2	Οικονομικές επιδράσεις των κρίσεων στον τουρισμό	351
9.6.3	Τουρισμός και καταπολέμηση της φτώχειας	352
9.6.4	Αξιολόγηση της τουριστικής πολιτικής	353
9.6.5	Οικονομικές επιδράσεις ειδικών εκδηλώσεων	355
9.7	Ανάλυση οικονομικών επιδράσεων και πολιτικής	355
9.7.1	Η σημασία της ανάλυσης γενικής ισορροπίας	355
9.7.2	Οι επιδράσεις δεν αποτελούν οφέλη	356
9.8	Συμπεράσματα και πολιτική	358

10 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

10.1	Εισαγωγή	364
10.2	Η λογική της κρατικής υποστήριξης ειδικών εκδηλώσεων	365
10.3	Οικονομική αξιολόγηση ειδικών εκδηλώσεων: γενικά θέματα	368
10.3.1	Ρύθμιση των ορίων της περιοχής υποδοχής για την εκδήλωση	368
10.3.2	Εκτίμηση «καινούργιων» δαπανών	370
10.4	Η οικονομική επίδραση μιας εκδήλωσης	374
10.5	Προκλήσεις για την κοινή πρακτική αξιολόγησης εκδηλώσεων με τη χρήση τυπικής ΕΙΑ	375
10.5.1	«Πολλαπλασιαστές» εκδήλωσης	375
10.5.2	Η συνάφεια με την αγορά εργασίας	376
10.5.3	Χειρισμός των δαπανών κατασκευής	377
10.5.4	Χειρισμός των φόρων και των επιδοτήσεων	378

10.6	Μοντελοποίηση υπολογίσιμης γενικής ισορροπίας (CGE) ειδικών εκδηλώσεων	382
10.6.1	Αξιολόγηση οικονομικών επιπτώσεων του Grand Prix της Formula 1 στη Μελβούρνη: παράδειγμα μελέτης CGE	384
10.7	Ευρύτερες επιδράσεις ειδικών εκδηλώσεων	388
10.8	Αξιολόγηση κόστους - οφέλους	390
10.8.1	Αξιολόγηση κόστους - οφέλους του Grand Prix της Formula 1 στη Μελβούρνη	392
10.9	Πέρα από τις οικονομικές πτυχές: ολιστική αξιολόγηση εκδηλώσεων	396
10.9.1	Ένας βασικός ρόλος για τη μοντελοποίηση CGE	396
10.9.2	Ένας βασικός ρόλος για τη CBA	398
10.9.3	Χειρισμός των μη οικονομικών επιδράσεων	398
10.10	Συμπεράσματα και πολιτική	403

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

11 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

11.1	Εισαγωγή	412
11.2	Κατηγορίες ιδιωτικών επενδύσεων στον τουρισμό	413
11.2.1	Ακαθάριστες επενδύσεις έναντι καθαρών	414
11.3	Τύποι επενδύσεων	415
11.4	Προσδιοριστικοί παράγοντες των επενδύσεων	416
11.5	Η καμπύλη ζήτησης επενδύσεων	420
11.5.1	Το βέλτιστο επίπεδο επένδυσης των επιχειρήσεων	421
11.5.2	Μεταβολές στην επενδυτική ζήτηση	423
11.6	Πηγές χρηματοδότησης επενδύσεων κεφαλαίου	424
11.7	Επιλογή έργων επένδυσης κεφαλαίου	425
11.7.1	Η εκτίμηση των ταμειακών ροών για τις προτάσεις έργων	425
11.7.2	Προεξόφληση	427
11.7.3	Η απόφαση αποδοχής - απόρριψης	428
11.7.4	Επανεξέταση επενδυτικών έργων μετά την εφαρμογή ...	431
11.8	Προκλήσεις που αφορούν τις ιδιωτικές επενδύσεις στον τουρισμό	433
11.9	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στον τουρισμό	436
11.9.1	Ικανότητα του προορισμού να προσελκύει ΑΞΕ στον τουρισμό	436
11.9.2	Κίνητρα για ΑΞΕ στον τουρισμό	437
11.10	Επιπτώσεις των ΑΞΕ στον προορισμό	439

11.10.1	Δυνητικά πλεονεκτήματα των ΑΞΕ στον προορισμό υποδοχής	441
11.10.2	Πιθανά μειονεκτήματα των ΑΞΕ στον προορισμό υποδοχής	445
11.11	Συμπεράσματα και πολιτική	451
12	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	
12.1	Εισαγωγή	457
12.2	Επενδύσεις σε υποδομές: μερικά γενικά θέματα	461
12.2.1	Επιλογές τιμολόγησης για επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας	461
12.2.2	Το πρόβλημα βραχυπρόθεσμης λειτουργίας: συμφόρηση τιμών	465
12.2.3	Πρόσθετη δυναμικότητα	467
12.3	Αξιολόγηση επενδύσεων	468
12.4	Παροχή υποδομών: το νέο ιδιωτικό μοντέλο	470
12.4.1	Ρύθμιση ιδιωτικών υποδομών	471
12.4.2	Συμπράξεις Δημόσιου - Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)	473
12.4.3	Ο χρήστης πληρώνει	475
12.5	Περιβαλλοντικοί περιορισμοί και συμβιβασμοί	476
12.6	Υποδομές και τουριστική μεγέθυνση: αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη	477
12.7	Υποδομές τουρισμού σε αναπτυσσόμενες χώρες	478
12.8	Συμπεράσματα και πολιτική	479
13	ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	
13.1	Εισαγωγή	484
13.2	Τύποι φορολογίας του τουρισμού	486
13.3	Φορολογική επιβάρυνση	487
13.4	Επιχειρήματα υπέρ της φορολόγησης του τουρισμού	491
13.4.1	Εξαγωγή φόρων σε μη κατοίκους	492
13.4.2	Παροχή δημόσιων επενδύσεων	493
13.4.3	Επέκταση και διαφοροποίηση της φορολογικής βάσης	495
13.4.4	Αντιμετώπιση της διάβρωσης της φορολογικής βάσης	495
13.4.5	Φόροι για τη διόρθωση περιβαλλοντικών εξωτερικοτήτων	496
13.4.6	Φόροι για την προώθηση τουριστικών προορισμών	498
13.5	Επιχειρήματα εναντίον της φορολογίας του τουρισμού	501
13.5.1	Υπερβολική επιβάρυνση (απώλεια κοινωνικής ευημερίας)	501

13.5.2 Μειωμένη ανταγωνιστικότητα τιμών και συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας	503
13.5.3 Κίνδυνος υπερβολικής φορολογίας του τουρισμού σε παγκόσμιο επίπεδο	504
13.5.4 Αντίποινα	507
13.6 Αρχές εξυπνης φορολόγησης	508
13.7 Συμπεράσματα και πολιτική	511

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

14 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

14.1 Εισαγωγή	520
14.2 Μέσα τουριστικών μεταφορών	521
14.2.1 Δίκτυα μεταφορών, πύλες και κόμβοι	521
14.2.2 Διατροφικότητα	523
14.3 Επίγειες μεταφορές	524
14.3.1 Μηχανοκίνητα οχήματα	524
14.3.2 Λεωφορείο	526
14.3.3 Σιδηρόδρομος	527
14.3.4 Δημόσιες συγκοινωνίες	527
14.3.5 Ενεργητική μετακίνηση	528
14.4 Θαλάσσιες μεταφορές	528
14.4.1 Εκτίμηση της οικονομικής συνεισφοράς μιας επίσκεψης κρουαζιερόπλοιου	530
14.5 Αεροπλοΐα	535
14.5.1 Κινητήριες δυνάμεις επέκτασης της αεροπλοΐας	536
14.5.2 Προκλήσεις που αντιμετωπίζει η αεροπλοΐα	547
14.6 Ανάγκη ολοκληρωμένου σχεδιασμού μεταφορών για την υποστήριξη του τουρισμού	552
14.7 Τουριστικές μεταφορές στο μέλλον	553
14.8 Συμπεράσματα και πολιτική	554

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

15 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

15.1 Εισαγωγή	564
15.2 Η σημασία ενός πολύτιμου περιβάλλοντος στον τουρισμό	564
15.3 Οι πιθανές επιπτώσεις του τουρισμού στο περιβάλλον	567

15.4	Ανεπάρκεια της αγοράς και οι πηγές της	568
15.4.1	Έλλειψη ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων στο περιβάλλον	570
15.5	Ιδιωτικά αγαθά	572
15.6	Δημόσια αγαθά	572
15.7	Συλλογικά αγαθά	575
15.8	Κοινά αγαθά	576
15.8.1	Η τραγωδία των κοινών αγαθών	577
15.8.2	Λύσεις για την τραγωδία των κοινών αγαθών	580
15.9	Εξωτερικότητες	582
15.9.1	Οι αρνητικές εξωτερικότητες οδηγούν σε υπερπαραγωγή και υπερκατανάλωση	583
15.9.2	Θετικές εξωτερικότητες που οδηγούν στην υπο-παραγωγή και την υπο-κατανάλωση	586
15.10	Αποτίμηση περιβαλλοντικών πόρων: συνολική οικονομική αξία	588
15.10.1	Άμεση αξία χρήσης	589
15.10.2	Έμμεση αξία χρήσης	589
15.10.3	Αξία μη χρήσης	589
15.11	Εκτίμηση της αξίας μη χρήσης των περιβαλλοντικών αγαθών	591
15.11.1	Δηλωμένη προτίμηση	592
15.11.2	Αποκαλυφθείσα προτίμηση	597
15.11.3	Τεκμαρτή αποτίμηση	601
15.12	Συμπεράσματα και πολιτική	605

16 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

16.1	Εισαγωγή	611
16.2	Οικονομικά μέσα για περιβαλλοντική προστασία	611
16.2.1	Η διαπραγματευτική λύση	612
16.2.2	Εσωτερίκευση εξωτερικοτήτων	615
16.2.3	Κανονιστικές ρυθμίσεις (άμεσοι έλεγχοι)	616
16.2.4	Φόρος επί της παραγωγής	619
16.2.5	Φόρος επί των εκπομπών	624
16.2.6	Επιδότησεις	627
16.2.7	Εμπορεύσιμες άδειες	630
16.3	Συμπληρωματικές προσεγγίσεις στην περιβαλλοντική διαχείριση	633
16.3.1	Τεχνολογική ανάπτυξη για ενεργειακή απόδοση	634
16.3.2	Εθελοντικές συμφωνίες	636
16.3.3	Εκπαίδευση και πληροφόρηση	636
16.3.4	Νέα επιχειρηματικά μοντέλα	640
16.3.5	Κώδικες δεοντολογίας	641

16.4	Επιλογή μεταξύ μέσων	642
16.5	Τουρισμός και κλιματική αλλαγή	644
16.5.1	Επίδραση της κλιματικής αλλαγής στην οικονομική ανάπτυξη	645
16.5.2	Ο τουρισμός επηρεάζει το κλίμα: αποτύπωμα άνθρακα του τουρισμού	647
16.5.3	Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τον τουρισμό	650
16.6	Πολιτικές απόκρισης στην κλιματική αλλαγή	653
16.6.1	Πολιτικές μετριασμού	654
16.6.2	Πολιτικές προσαρμογής	658
16.6.3	Η Συμφωνία του Παρισιού	660
16.7	Προκλήσεις για τους φορείς διαμόρφωσης πολιτικής στον τομέα του τουρισμού	662
16.7.1	Αβεβαιότητες	662
16.7.2	Ανάπτυξη περιβαλλοντικών δεικτών	664
16.8	Συμπεράσματα και πολιτική	666

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

17 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ

17.1	Εισαγωγή	676
17.2	Οικονομική παγκοσμιοποίηση	676
17.2.1	Χαρακτηριστικά της παγκοσμιοποίησης	677
17.2.2	Ανησυχίες σχετικά με την παγκοσμιοποίηση	678
17.3	Οικονομική μεγέθυνση	679
17.3.1	Οι επιπτώσεις της οικονομικής μεγέθυνσης	679
17.3.2	Κινητήριες δυνάμεις της οικονομικής μεγέθυνσης	680
17.4	Οικονομική μεγέθυνση, ανεργία και πληθωρισμός	688
17.4.1	Πληθωρισμός	688
17.4.2	Απασχόληση/ανεργία	689
17.5	Η σημασία της παραγωγικότητας	690
17.6	Ανάπτυξη τουρισμού που οδηγεί σε οικονομική μεγέθυνση έναντι οικονομικής μεγέθυνσης που οδηγεί σε ανάπτυξη τουρισμού	695
17.6.1	Οικονομική μεγέθυνση που οδηγεί σε ανάπτυξη του τουρισμού	696
17.6.2	Ανάπτυξη του τουρισμού που οδηγεί σε οικονομική μεγέθυνση	698
17.6.3	Περιορισμοί των GLT και TLG	700
17.7	Μειώνει η τουριστική μεγέθυνση τη φτώχεια;	704

17.8	Κόστος της οικονομικής μεγέθυνσης	707
17.8.1	Μανία ανάπτυξης	707
17.8.2	Το ΑΕγχΠ είναι μερικό μέτρο της οικονομικής ενημερίας	708
17.9	Εναλλακτικές μετρήσεις προόδου	710
17.10	Συμπεράσματα και πολιτική	712

18 ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ

18.1	Εισαγωγή	719
18.2	Τι σημαίνει βιωσιμότητα;	720
18.3	Πλούτος, ενημερία και βιωσιμότητα	722
18.4	«Αδύναμη» και «ισχυρή» βιωσιμότητα	724
18.5	Διατήρηση και βελτίωση της ενημερίας	725
18.6	Η οικολογική προοπτική	727
18.7	Ο Δείκτης Πραγματικής Προόδου	730
18.8	Τουρισμός και Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης	733
18.8.1	Μια οικολογική προοπτική για τις ευθύνες των ενδιαφερόμενων μερών του τουρισμού στην τήρηση των SDGs	738
18.9	Προκλήσεις στις μετρήσεις	742
18.9.1	Μέτρηση αποθεμάτων (πλούτος)	742
18.9.2	Μέτρηση ενημερίας	744
18.9.3	Μέτρηση της βιωσιμότητας	747
18.9.4	Κατασκευή στατιστικής βάσης για βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη: ο Δείκτης MST	749
18.10	Βασικοί καταλύτες ανάπτυξης του βιώσιμου τουρισμού	751
18.11	Συμπεράσματα και πολιτική	754

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

19 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

19.1	Εισαγωγή	764
19.2	Ολοκληρωμένα υποδείγματα ανταγωνιστικότητας προορισμών	765
19.3	Ο Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ταξιδιών και Τουρισμού	768
19.3.1	Δομή του TTCI	772
19.3.2	Παράγοντες καθοριστικής σημασίας για τη βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα των προορισμών	773
19.4	Προκλήσεις στη μέτρηση της ανταγωνιστικότητας των προορισμών	777

19.5	Ανταγωνιστικότητα προορισμών από εξειδικευμένες αγορές . . .	779
19.6	Ανταγωνιστικότητα των τιμών προορισμού	782
19.7	Μετρήσεις ανταγωνιστικότητας των τιμών προορισμού	786
19.7.1	Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	786
19.7.2	Δείκτες τιμών τουριστικών πακέτων	787
19.7.3	Τιμές οργανωμένων περιηγήσεων	788
19.7.4	Σταθμισμένος Εμπορικός Δείκτης Τουρισμού	789
19.7.5	Ισοτιμία Αγοραστικής Δύναμης	790
19.7.6	Συνολικός δείκτης ανταγωνιστικότητας των τιμών προορισμού	792
19.7.7	Ποιον δείκτη να χρησιμοποιήσουμε;	795
19.8	Ανταγωνιστικότητα προορισμού και ποιότητα ζωής των κατοίκων	796
19.8.1	Μέτρηση της ποιότητας ζωής	797
19.8.2	Μέτρηση της ποιότητας ζωής και ανταγωνιστικότητα προορισμού	801
19.9	Συμπεράσματα και πολιτική	803

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

20 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

20.1	Τουριστική ζήτηση και προβλέψεις	812
20.2	Προσφορά, διάρθρωση της αγοράς και τιμολόγηση	815
20.3	Μέτρηση της οικονομικής συνεισφοράς του τουρισμού, επιπτώσεις και καθαρά οφέλη	817
20.3.1	Απασχόληση στον τουρισμό	819
20.3.2	Επενδύσεις	820
20.3.3	Φορολογία	821
20.3.4	Τουρισμός και μεταφορές	821
20.4	Τουρισμός και οικονομική μεγέθυνση	822
20.5	Βιωσιμότητα και τουριστική μεγέθυνση	825
20.6	Η ανάγκη για μια ετερόδοξη προσέγγιση	827

<i>Ευρετήριο Όρων</i>	831
---------------------------------	-----